

října 2014 bude druhá verze této akce, keynote speakerem bude např. Takashi Yagisawa, dnes už také bezmála legenda analytické metafyziky. Viz například stránky Slovenské metafyzické společnosti, www.metaphysics.sk.

Jiří Raclavský

Konference *Po cestách kritického myšlení*, 10. října 2013, Plzeň

Profesor Otakar A. Funda je znám jako člověk, který nerad slaví. Když se v loňském roce blížily jeho sedmdesáté narozeniny, dobrovolně přistoupil pouze na pracovní způsob oslavy. Katedra filozofie Západočeské univerzity v Plzni, na níž Funda téměř od jejího založení přednáší, proto uspořádala konferenci, na které byla prezentována stěžejní témata, jimž se jejich dlouholetý spolupracovník a oblíbený pedagog v průběhu svého badatelského působení věnoval a věnuje. Aktivně se na ní podíleli jeho přátelé a bývalí i současní kolegové za bdělé pozornosti mnoha jeho vděčných žáků.

Otakar A. Funda prošel za svého života jako neúnavný hledač pravdy složitým vývojem od teologie k filosofii a religionistice. Na základě své basilejské disertace, v níž se rozepsal o filosofickém, náboženském a politickém myšlení T. G. Masaryka (1971), se stal u nás i v zahraničí respektovaným znalcem Masarykova života a díla. Od svých teologických počátků (začínal jako farář evangelické církve) kriticky promýšlel téma křesťanství, počínaje nenáboženskou interpretací evangelijního poselství (*Víra bez náboženství*, 1994) přes jeho ateisticko-antropologickou interpretaci (*Ježíš a mýtus o Kristu*, 2007) až po kriticko-racionalistický přístup k náboženským konceptům moderních teologů (*Racionalita versus transcendence*, 2013). Nenalou pozornost obracel i k filosofickým aspektům přírodní problematiky (*Když se rákos chvěje nad hladinou*, 2009), evropské identitě a krizi vzdělanosti (*Znavená Evropa umírá*, 2000, 2002).

Konferenční jednání zahájil jubilant O. A. Funda osobním ohlédnutím po své životní dráze a vlivech, které ho utvářely. Považoval za důležité připomenout svou práci Svoboda ve stoické filosofii a v Novém zákoně, kterou napsal jako student evangelické teologické fakulty před 50 lety, neboť tematicky předznamenala jeho cestu mezi „dvěma ohnisky: vírou a racionalitou“.

Svůj příspěvek jsem nazvala K myšlení českého pozitivismu: Masaryk a Krejčí. S ohledem na pozitivistickou tradici v české novodobé filosofii, k níž se O. A. Funda hlásí, jsem se pokusila porovnat Masarykovo a Krejčího pojetí pozitivismu zejména s ohledem na rozdíly v náboženské a etické oblasti a naznačit specifické rysy Fundovy koncepce kvalitativního pozitivismu a ateistického humanismu. – Naděžda Pelcová, vedoucí Katedry filozofie a společenských věd na Pedagogické fakultě UK

v Praze, kde prof. Funda v letech 1994–2009 přednášel, poukázala na přínos O. A. Fundy české religionistice. Pozorným vhladem do Fundových prací analyzovala jeho oblíbená témata: křesťanství jako jev lidských dějin, odlišení kritické a ortodoxní teologie, teologická a psychologická rovina křesťanské víry, kritika kritiky psychologismu, hypotéza o vzniku křesťanské víry.

Po polední přestávce jednání pokračovalo dalšími referáty. Josef Špůr ze Západočeské univerzity v souvislosti s Fundovým hledáním odpovědi na otázky týkající se reality vnějšího světa připomněl, jak se tento problém řešil v dějinách filozofie. – Josef Šmajš z Ekonomicko-správní fakulty MU v Brně předložil v příspěvku Příroda jako téma filozofie svou procesuální ontologickou teorii, pojímající bytí nikoli jako stálost, nýbrž jako proces, spontánní aktivitu a ontickou tvořivost. – Organizační stránku celé konference měla na starosti doktorandka Jitka Paitlová z Katedry filozofie ZČU Plzeň. Ve svém příspěvku představila hlavní body koncepce kritického racionalismu německého filosofa Hanse Alberta a porovnála je s kritickým myšlením O. A. Fundy. – Petr Čornej z Katedry dějin a didaktiky dějepisu na Pedagogické fakultě UK a Literární akademie se v návaznosti na Liessmannovu kritiku moderního vzdělávání zabýval soudobou krizí vzdělanosti. Spatřuje ji v kvantitativní expanzi středního a vysokého školství a z ní plynoucí nivelizaci vzdělání na všech stupních a typech škol, v ústupu od systémového vzdělávání, ztrátě specializace a posunu od kreativity a pevného vědomostního zázemí k vyžadované flexibilitě. – Konferenční jednání ukončil Nikolaj Demjančuk, vedoucí Katedry filozofie na FF ZČU v Plzni, který promluvil na téma Hledání interpretačního rámce evropské kultury. V něm představil Fundovu teologickou, filosofickou, religionistickou a kulturologickou cestu jako výstižný příklad hledání humanistického intelektuála, které započalo u pramenů Evropy, dosud trvá a pokračuje dále.

Celodenní jednání probíhalo v tvůrčí a přátelské atmosféře. Účastníci tu poprvé mohli zalistovat novou knihou Otakara A. Fundy *Racionalita versus transcendence. Spor Hanse Alberta s moderními teologi*, vydanou péčí nakladatelství Filosofia, v níž se autor souhlasně i polemicky vyjadřuje k Albertově kritice protestantských (Bultmann, Ebeling) i katolických (Küng, Ratzinger) teologů. Připomenu ještě, že několik dní před konferencí obdržel Funda na slavnostním zasedání Husitské teologické fakulty University Karlovy, kde v letech 1990–1993 přednášel a zastával i funkci proděkana, medaili Františka Kováře za celoživotní bádání v oblasti raného křesťanství a za filosofickou reflexi fenoménu náboženství z pozice kritického racionalismu.

Helena Pavlincová